

**Байгаль орчны нөлөөлөлийн нарийвчилсан үнэлгээ
хийх үнийн санал авах урилга**

Тус компанид байгаль орчны нөлөөлөлийн нарийвчилсан үнэлгээ хийх эрх бүхийоролцогчдыг үнэлгээ хийх хугацаа болон үнийн саналаа 2021-09-23-ны өдрийн 10 цаг 00 минутаас өмнө tpp2@tpp2.energy.mn хаягаар ирүүлэхийг урьж байна.

Тусгай шаардлага:

1. Үнэлгээ хийх эрх бүхий байх
2. Өмнө нь ижил төстэй ажил хийж байсан туршлагатай байх

Холбогдох мэдээллийг 7017-2157 утсаар болон ДЦС-2 ТӨХК-н 109 тоотоос ирж авна уу.

ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ХЭСЭГ

“УУЛ УУРХАЙН БОЛОН ДЭД БҮТЦИЙН САЛБАРЫН ТӨСЛҮҮДЭД БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН НАРИЙВЧИЛСАН ҮНЭЛГЭЭНИЙ НЭМЭЛТ ТОДОТГОЛ” ХИЙХ АЖЛЫН ДААЛГАВАР, АРГАЧЛАЛ

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ нь

1. Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ
2. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө гэсэн 2 хэсэгтэй байна.

Шинжээч тус бүр өөрсдийн хариуцсан ажилд хамаатай хэсгийг доорх арга аргачлал, загварын дагуу хийж гүйцэтгэнэ. Шинжээч төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тодорхойлохдоо орчин үеийн арга аргачлал, загварчлал, программ хангамж ашигласан байна. Шаардлагатай хэсгүүдэд зураглал хийнэ. Шинжээч тус бүр өөрсдийн хийсэн ажлаас гарсан үр дүнгээс товчлон гол дүгнэлт бичнэ.

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний гол зорилт, тавигдах үндсэн шаардлага

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний гол зорилт нь иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас хэрэгжүүлж байгаа тодорхой төслийг хэрэгжүүлэх явцад тухайн нутаг дэвсгэрийн байгаль орчин, нийгэм, оршин суугчдын эрүүл мэндэд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тодорхойлох, үнэлэх, түүний сөрөг үр дагавар, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, зайлсхийх, бууруулах, арилгах арга хэмжээг тогтоох явдал юм.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт, шаардлагууд

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, стратегийн үнэлгээний зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

Аливаа төслийг хэрэгжүүлэхдээ байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг (цаашид БОМТ гэх) байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний үр дүнд үндэслэн 5 жилээр төлөвлөн боловсруулна.

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлангийн агуулга

1. Тайлангийн техникийн бус хураангуй

2. Оршил

3. Үйл ажиллагааны хүрээ

4. Төслийн тодорхойлолт

5. Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

5.1. Төслийн үйл ажиллагаанаас газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

Төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд, түүнд өртөх байгаль орчин, тухайлбал, газрын гадарга хэвлэй, агаар, гадаргын болон газрын доорх ус, хөрсөн бүрхэвч, ургамлан номрөг, амьтны аймаг, тусгай хамгаалалттай газар нутаг, түүх, соёлын дурсгал, төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн нийгмийн байдал, эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг чиглэл бүрээр гаргаж тусгана. Мөн тэдгээр гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийн эрчим, тархалт, хэмжээг тодорхойлж, тоон ба чанарын үнэлгээ өгсөн дүнгүүдийг тусгана. Үнэлгээний судалгаа, гол болон болзошгүй нөлөөллийг тогтоох, түүнд үнэлгээ өгөхөд ашигласан арга, загварчлал, тооцооллын дүнг түүнийг сонгосон үндэслэлийн талаар дэлгэрэнгүй тайлбарлаж тусгасан байна. Үнэлгээний судалгааны явцад цуглуванс мэдээ, мэдээлэл, хээрийн судалгааны явцад хийсэн хэмжилтийн эх сурвалжийг тодорхой бичихээс гадна, эх хувиар нь тайланд хавсаргаж, фото зураг, бичлэгээр баталгаажуулсан байвал зохино.

Энэхүү аргачлалд тавигдсан шаардлагуудын дагуу системтэй хандаж, тогтоосон төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлөлд анализ хийж, түүнээс дам ба хоёрдогч байдлаар

үүсэж болзошгүй сөрөг нөлөөлүүдийг тодорхойлон тусгаж, нэгдсэн дүгнэлт гаргаж энд тусгасан байх шаардлагатай.

5.2. Төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

5.3. Төслийн үйл ажиллагаанаас гадаргын болон газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

5.4. Төслийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ
Хөрсний экологи эдийн засгийн хохирлын үнэлгээ тооцно.

5.5. Төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

Төслийн үйл ажиллагаанаас нөлөөлж байгаа нөлөөллийг тодорхойлж, ургалман нөмрөгийн одоогийн байдал, талхагдал, бохирдол, ургац, биомасс, зүйлийн бүрдэл, бүрхэц ямар байгаа, ашигт, ховор, эмийн ургамал байгаа эсэхийг тодорхойлж дүгнэлт гаргана. Цаашид төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөөллийг тодорхойлж, үнэлнэ. Ургамлын экологи эдийн засгийн хохирлын үнэлгээ тооцно.

5.6. Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

5.7. Төслийн үйл ажиллагаанаас тусгай хамгаалалттай газар нутаг, түүх соёлын дурсгалд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

5.8. Төслийн үйл ажиллагаанаас төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн нийгмийн байдалд үзүүлэх нөлөөлөл, үнэлгээ

5.9. Төслийн үйл ажиллагаанаас эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

5.9.1. Төслийн үйл ажиллагаанаас төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

5.9.2. Төслийн үйл ажиллагаанаас төслийн ажилчдад үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, үнэлгээ

6. Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ

Төслийг хэрэгжүүлэх явцад түүний дээр тодорхойлогдсон гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлүүд, нөлөөлөлд өртөх гадарга, хэвлий, агаар, гадаргын болон газрын доорх ус, хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөг, амьтны аймаг, тусгай хамгаалалттай газар нутаг, түүх, соёлын дурсгал, төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн нийгмийн байдал, эрүүл мэндийн чиглэл бүрээр бууруулах арга хэмжээг тодорхойлсон дүнг тусгана.

6.1. Төслийн үйл ажиллагаанаас газрын гадарга, хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

6.2. Төслийн үйл ажиллагаанаас агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

6.3. Төслийн үйл ажиллагаанаас гадаргын болон газрын доорхи усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

6.4. Төслийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

6.5. Төслийн үйл ажиллагаанаас ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ

6.6. Төслийн үйл ажиллагаанаас амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ

6.7. Төслийн үйл ажиллагаанаас тусгай хамгаалалттай газар нутаг, түүх соёлын дурсгалд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

6.8. Төслийн үйл ажиллагаанаас төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн нийгмийн байдалд үзүүлэх нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

6.9. Төслийн үйл ажиллагаанаас эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

6.9.1. Төслийн үйл ажиллагаанаас төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн иргэдийн эрүүл мэндэд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

6.9.2. Төслийн үйл ажиллагаанаас төслийн ажилчдад үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ

7. Эрдэлийн үнэлгээ, менежмент

Төслийг хэрэгжүүлэх явцад учирч болзошгүй байгалийн аюул, гамшиг, үйлдвэрлэлийн осол, эрдэлийн үнэлгээг холбогдох эрх бүхий байгууллагаас батлан мөрдүүлж байгаа аргачлалын дагуу хийж, түүнээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тодорхойлон энэ хэсэгт тусгана.

8. Гол үр дүнгүүд ба нэгдсэн дүгнэлт

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний гол үр дүн буюу тухайн төслийг хэрэгжүүлэх явцад төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчин, нийгэм, түүх соёлын үнэт зүйлсүүдэд нөлөөлөх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөлүүд, тэдгээрээс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөг бууруулах, үр дагаврыг арилгах, нөхөн сэргээх, дүйцүүлэн хамгаалах чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх гол арга хэмжээ, төслийн хаалтын үеийн зорилтууд, нүүлгэн шилжүүлэлт, нөхөн олговор олгох, хяналт шинжилгээ хийх гол субъектүүд, түүнийг илтгэх үзүүлэлтүүдийг нэгтгэн энэ хэсэгт тусгана.

Мөн төсөл хэрэгжүүлэх явцад байгаль орчныг хамгаалах, нутгийн иргэд оршин суугчдын эрх ашгийг хамгаалах талаар голчлон анхаарах асуудлууд, төслийг хэрхэн хэрэгжүүлбэл илүү үр дүнтэй байх талаар дүгнэлт, зөвлөмжийг боловсруулж тусгана.

9. Ашигласан материал /ashiglasan materialын жагсаалтыг бүх экспертууд хийсэн байна/

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний хээрийн болон суурин судалгааны явцад цуглувансан ашигласан бүхий л мэдээ, материал, интернет болон олон нийтийн сүлжээний мэдээллийг тэдгээрийн эх сурвалжуудын хамт жагсаана. БОННУ-ний тайлангийн аль хэсэгт түүнийг ашигласан талаар тэмдэглэгээ хийгдсэн байвал зохино.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ БОЛОВСРУУЛАХ АРГАЧЛАЛ

Энэ үе шатанд тухайн төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, үр дагаврыг арилгах арга хэмжээг сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ, нөхөн сэргээх, дүйцүүлэн хамгаалах, нүүлгэн шилжүүлэх нөхөн олговор олгох арга хэмжээ, түүх, соёлын өвийг хамгаалах, газрын тос, уул уурхай, цацраг идэвхт ашигт малтмалын ашиглалтын төслийн хувьд биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах, уул уурхайн төслийн хувьд хаалтын зорилт, нөхөн сэргээх чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг ангилж, гол зорилт, шалгуурыг тогтоосон нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний ажлын дунд тулгуурлан боловсруулна. Үнэлгээний тайланд тусгасан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт, арга хэмжээ, хамрах хүрээ, шалгуур үзүүлэлтүүдийг орон нутгийн болон олон нийтийн хэлэлцүүлгийн явцад гарсан саналын дагуу дахин хянаж нарийвчилна. Арга хэмжээний техникийн болон эдийн засгийн гол үндэслэл, шаардагдах баримжаат зардлыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх явцад мөрдөх стандарт, хэм хэмжээг тодруулж менежментийн төлөвлөгөөний төслийг боловсруулна.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг дараах үе шатны дагуу боловсруулна. Үүнд:

- Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний үе шатанд тодорхойлсон сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, үр дагаврыг арилгах арга хэмжээ, нөхөн сэргээх, дүйцүүлэн хамгаалах, нүүлгэн шилжүүлэх нөхөн олговор олгох арга хэмжээ, түүх, соёлын өвийг хамгаалах, газрын тос, уул уурхай, цацраг идэвхт ашигт малтмалын ашиглалтын төслийн хувьд биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний ажлын хэмжээ, цар хүрээг нарийвчлан тодорхойлох;
- Дээрх арга хэмжээний өртөг зардлыг зах зээлийн бодит ханшид тулгуурлан тодорхойлох;
- Арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамжийг тодруулах;
- Хэрэгжүүлэх явцад мөрдөх эрхзүйн хэм хэмжээ, стандартын шаардлагуудыг заах;
- Уг арга хэмжээг хариуцан хэрэгжүүлэх, оролцох, хянах байгууллага, хариуцлагатныг тогтоох;
- Төслийн сөрөг нөлөөлөлд өртөх болон өртөж болзошгүй байгаль орчны төлөв байдал, нийгэм, иргэдийн эрүүл мэндийн үзүүлэлтийн өөрчлөлтийг хэмжих шалгуур үзүүлэлтүүд, тайлагнах хэлбэр, хугацааг тодорхойлох;
- Орчны хяналт шинжилгээний ажлуудыг гүйцэтгэх баримжаат зардлын хэмжээг тодорхойлох зэрэг орно.

Дээрх арга хэмжээ, түүнийг хэмжих нэгж, нийт ажлын хэмжээ, өртөг, хариуцах этгээд, баримтлах стандартыг нэгтгэн төлөвлөлтийн хүснэгтэд оруулах зэрэг болно. Үүнээс гадна тухайн төсөл хэрэгжүүлэгчийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хариуцах хүний нөөц, байгаль орчны менежментийн бүтэц зохион байгуулалт, удирдлагын бүтцийн схемийг гаргах, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн явц, үр дүнг холбогдох байгууллага, талууд, олон нийтэд тайлагнах, түгээх хуваарийг хамтатган боловсруулна.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол бүрэлдэхүүн хэсгүүд болон агуулгыг тодруулан дор үзүүлэв.

1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний явцад тогтоогдсон төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, үр дагаврыг арилгах арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, зарцуулах төсөв, баримтлах эрх зүйн баримт бичиг зэргийг тодорхойлон нэгтгэж тусгана.

2. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

3. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

4. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн удирдлага зохион байгуулалтын зүгээс анхааран авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай арга хэмжээг бичнэ.

5. Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр (ОХШХ)

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт нөлөөлөлд өртөх болон өртөж болзошгүй байгаль орчны бүрдэл хэсгүүд, тэдгээрийн төлөв байдлыг тодорхойлох үзүүлэлтүүд, төсөл хэрэгжих орчинд амьдардаг, төслийн нөлөөлөлд өртөх нутгийн иргэдийн амьжиргаа, нийгмийн болон эрүүл мэндийн байдлыг илтгэх гол үзүүлэлтүүд, тэдгээрт хэмжилт, дээжлэлт хийх шинжилгээний аргууд, хяналтын цэгийн байршил, хяналт хийх хугацаа ба давтамжийг тодорхойлон оруулна. Мөн уг ажлын хэмжээг хэмжих нэгж, нэгжийн үнэ, нийт зардал, баримтлах стандарт, аргазүй, аргачлалыг тусгана. Агаар, ус, хөрс, ургамлын дээж авах, мониторинг хийх цэгийн байршлыг зурган дээр зурж өгнө.